

I - කොටස (1 x 40 = 40)

01	3	02	1	03	2	04	4	05	3	06	4	07	2	08	3
09	2	10	4	11	1	12	4	13	3	14	2	15	3	16	1
17	3	18	2	19	4	20	2	21	3	22	1	23	4	24	3
25	4	26	2	27	3	28	2	29	1	30	3	31	2	32	1
33	4	34	1	35	2	36	4	37	1	38	2	39	4	40	3

II - කොටස

පළමු ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද, තෝරාගත් අනෙක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 10 බැගින් ද හිමි වේ.

(1) - ලකුණු 02 (2) - ලකුණු 03 (3) - ලකුණු 05 වශයෙනි.)

- 01 (1) "රාහුලෝ ජාතෝ ඛන්ධනං ජාතං" (2) සාංසාරික අභියෝග ජයගත හැකි බව
 (3) කිසාගෝතමීය නම් ශාක්‍ය කුමරිය (4) අලෝභ, අදෝස, අමෝහ
 (5) අනාත්ම (6) කය (7) සංඝ සමාජය හෙවත් හික්ෂු සමාජයයි.
 (8) නවයයි. (9) විපස්සනා භාවනාවයි. (10) මිරිසවැටි දාගැබ (2 x 10 = 20)
- 02 (1) අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම (ල. 02)
 (2) අනිත්‍ය - සියල්ලෙහිම පවත්නා වෙනස්වන ස්වභාවය
 දුක්ඛ - වෙනස්වීම නිසා ඇතිවන දුක
 අනාත්ම - අනිත්‍ය, දුක්ඛ යන ලක්ෂණ දෙකින් යුක්ත දෙයක ආත්ම යැයි හරවත් කිසිවක් නැත. (ල. 03)
 (3) සියලු දුක්ඛදායක දේ හමුවේ නොසැලී සිටිය හැකි බව / අෂ්ට ලෝකධර්මය හමුවේ නොසැලී සිටීමට හැකි බව / සිසු පිළිතුරුවල සමස්ථය සලකා බලා ලකුණු දෙන්න. (පෙළ පොත 13 පාඩම) (ල. 05)
- 03 (1) "චිත්තං සමේතීති සමථෝ" සිත සන්සුන් කරන්නේ සමථයයි. සිත දියුණු කරන නිසා චිත්ත භාවනාව ලෙසද සිත සමාධිගත කරන නිසා සමාධි භාවනාව යනුවෙන්ද හැඳින්වේ. (ල. 02)
 (2) ඉන්ද්‍රිය සංවරය (ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය, මනස යන ඉන්ද්‍රිය සංවර කිරීම සහිත සම්පජ්ඣාදිය (හිදීම, සිටීම, ඇවිදීම ආදී සියලු ක්‍රියාවන්හිදී අවබෝධයෙන් යුතුවීම) සන්තුට්ඨිතා (ලද දෙයින් සතුටුවීම) (ල. 03)
 (3) ලෝභ, දෝස, මෝහ ආදී කෙලෙස් සිතුවිලි පාලනය වීම / ධාරණ ශක්තිය වැඩිවීම / පොතපත පාඩම් කිරීමේ දී වෙනදාට වඩා පහසුවක් දැනීම / සිතෙහි තෘප්තිමත් භාවයක් ඇතිවීම / අසහනය නැතිවී ප්‍රසන්න පෙනුමක් ඇතිවීම / කායික රෝග පීඩා අඩුවීමෙන් නිරෝගී වීම / සිත විසිරී යාමට නොදී එකඟ කර ගැනීමට උපකාරී වීම (ල. 05)
- 04 (1) "මහණෙනි, මම චේතනාවම කම්මය යැයි කියමි." (ල. 02)
 (2) කායකම්ම - කයින් සිදුවන සචේතනික ක්‍රියා
 වචිකම්ම - වචනයෙන් සිදුවන සචේතනික ක්‍රියා
 මනෝ කම්ම - මනසින් සිදුවන සචේතනික ක්‍රියා (ල. 03)
 (3) ප්‍රාණසානය, අදත්තා දානය, කාමමිථ්‍යාචාරය - කායකම්ම, මුසාවාද, පිසුනාවාචා, පරුසාවාචා, සම්පජ්ජලාප - වචි කම්ම, අභිද්‍යාව, ව්‍යාපාදය, මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය - මනෝ කම්ම, සසර සැප උපදවන වැඩදායක ක්‍රියා කුසලකම්මයි. ප්‍රාණසාන අදත්තා දාන ආදී දස වැදෑරුම් අකුසල ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකීම දසකුසලකම් නම් වේ. අකුසල් නොවන්නේ කුසල්ය. (ල. 05)
- 05 (1) නැගෙනහිර දිසාව - මච්චියන් / දකුණු දිසාව - ගුරුවරුන් / බටහිර දිසාව - පුත්‍ර දාරාවන් / උතුරු දිසාව - හිතමිතුරන් / යට දිසාව - සේවක සේවිකාවන් / උඩ දිසාව - පැවිදි උතුමන් (ල. 02)
 (2) සේවකයාගේ ශක්ති ප්‍රමාණයට වැඩ පැවරීම / සුදුසු පරිදි ආහාර හා වැටුප් ලබාදීම / සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයා දීම / මිහිරි ආහාර පාන ආදිය නිසිලෙස බෙදාදීම / සුදුසු අවස්ථාවන්හි විවේක දීම (ල. 03)
 (3) සේවය සේවක දෙපක්ෂය අතර අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය, කැපවීම හා උපකාරිත්වය ආයතනයක දියුණුවට මහත්සේ බලපාන්නකි. හාමිපුතුන් හා සේවකයින් එකිනෙකාට යුතුකම් ඉටුකිරීම වර්තමානයේ බොහෝ ආයතනවල පවතින සේවය, සේවක ගැටුම් වළක්වා ගැනීමට උපකාර වේ. (පෙළ පොත 9 පාඩම 55 පිටුව) (ල. 05)
- 06 (1) චතුරාර්ය සත්‍යය, පටිච්ච සමුප්පාදය, නිලක්ෂණය, පංචශීලය, සිවු සගරාවත, සිව්බඹ විහරණ (ල. 02)
 (2) අත්කුපනායික ධර්ම පයථීය හෙවත් තමා උපමාකොට අනුන් ගැන සිතන්නට උගන්වා ඇති බුදු දහමට, ජාතිය, ආගම පිළිබඳ විෂමතා අදාළ වන්නේ නැත. (ල. 03)
 (3) බුදුන්වහන්සේ වදාළ මෛත්‍රිය සියලු සත්වයන්ටය. අපට හිතවත් අයට මෙන්ම අහිතවත් අයටද බෞද්ධයෝ මෙන් වඩාති. සෞභූත සැපත ශාන්තිය ලැබේවායි සිතති. කරුණාව දක්වති. කවර ජාතියකට, ආගමකට අයත් වුවද මිනිසකුගේ දුකේදී කම්පනය වෙති. අනුකම්පා කරති. දයාව දක්වති. කාගේ වුවද දියුණුවේදී සතුටුවෙති. ඊර්ෂ්‍යා නොකරති. අකුල් නොහෙලති. ජාතික, ආගමික විවිධත්වය තුළ බෞද්ධයෝ උපේක්ෂා සහගත වෙති. මධ්‍යස්ථව සිතති. (ල. 05)
- 07 (1) නොකළ යුතු දේ විරිත් හෙවත් විරමණය නම් වේ. කළයුතු දේ සිරිත් හෙවත් සමාදානය නම් වේ. සතුන් මැරීම, නුදුන් දේ ගැනීම ආදිය නොකළ යුතු ක්‍රියාවන්ය. සතුන්ට කරුණාව, මෛත්‍රිය දැක්වීම, දුන් දේ පමණක් ගැනීම ආදිය කළයුතු ක්‍රියාවන්ය. බුදු දහමෙහි සීලය උගන්වා ඇත්තේ එසේය. (ල. 02)
 (2) පෙළ පොත 8 පාඩම 45 පිටුව බලන්න. (ල. 03)
 (3) සිල්වත් පුද්ගලයා උද්යෝගවත්ය. අප්‍රමාදීව ක්‍රියා කරයි. සීලයෙහි පිහිටා අප්‍රමාදීව ප්‍රබෝධමත් මනසින් ධනෝපායනයෙහි යෙදෙන හෙතෙම එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහත් වූ ධනයක හිමිකරුවකු වේ. ධනය ඉපයීමේදී මෙන්ම උපයාගත් ධනය සුරක්ෂිත කර ගැනීමේ දී ද ශීලය